

tagne Gange besluttet, at denne Art Pantebreve skal stemples efter første Klasse, men at de da skulle være transportfrie; dermed har man hidtil erklæret sig tilfreds, og den af Regjeringen nedsatte Commission gik tildeels samme Vel. Nu har Regjeringen gjort et Forslag, som i mine Tanker er meget tillokkende, og jeg kan godt forstaae, at det vil være meget vanskeligt at bekjempe det, saaledes at man kan have Haab om, at et andet Forslag skulde gaae igjennem her i Salen, men jeg maa dog endnu tale det Forslags Sag, der gaaer ud paa at faae Transportfrihed mod Straf at gaae til den høiere Udgift, som er forbundet med at faae stempelt Papir til 1ste Klasse. I saa Henseende skal jeg først tillade mig at omtale det finansielle Hensyn. Jeg troer ikke, at man ved Bedømmelsen af nærværende Lov bør oversee, hvorledes et Forslag vil virke i finansiell Henseende; efter de Oplysninger, Regjeringen har meddeelt i Motiverne, vil det sees, at det Tab, der forventes ved i dette Tilfælde at forandre 1ste Klasse til 2den er beregnet til 140,000 Rb., og dersom man nu bevarer 1ste Klasse, men giver Transportfrihed, saa vil en betydelig Deel af denne Sum være indbundet. Hvor meget, er det vel umuligt at sige, men det kan neppe betvivles, at det vil være et temmelig stort Forholdsbælsøb. Dette maa være en Grund til at vedtage det stillede Forslag, men det er ikke den for mig afgjørende. Det er gjentagende blevet sagt, at man ikke nogensinde vil opnaae, at Pantebreve ville gaae mellem Mand og Mand, saaledes som f. Ex. kongelige Obligationer, Creditforeningsactier og deslige; men jeg troer, at man i saa Henseende vel maa sondre imellem de forskjellige Tilfælde. Naar der er Tale om store Laan, naar f. Ex. en Godseier optager 100,000 Rb. i sin Eiendom, saa er jeg ganske enig i, at hvad enten han modtager dem af Private eller af offentlige Instituter, vil en saadan Obligation sjelden gaae over fra Mand til Mand, og at altsaa den rige Mand, der laaner under saadanne Omstændigheder, vil have en væsentlig Fordeel af Lovforslaget, som det foreligger fra Regjeringens Side — det indrømmer jeg fuldkommen. Paa samme Maade vil Sagen stille sig, naar, som nu er

Tilfældet, offentlige Instituter give Laan paa 1ste Prioritet, ogsaa i mindre Eiendomme; thi man veed iforveien, at de offentlige Instituter kun i ganske sjældne Tilfælde opsiges Laanet, og som Følge deraf vil den, der modtager det, vel kunne føle sig sikker. Underledes stiller Sagen sig derimod ved mindre Laan af den ene Privatmand til den anden, og navnlig ved Laan paa 2den, 3die og undertiden endog paa 4de Prioritet. Jo mere Selveiendom udbredes, jo mere Udskyningen tiltager, jo mere Tilbøjeligheden til at vandre fra det ene Steb til det andet, til at kjøbe og sælge Eiendomme tiltager, og jo mere Velstanden paa den anden Side udvisler sig, saaledes at Folk ofte have en lille Sum tilovers, som de ikke vide, hvorledes de skulle anvende sikkert mod en passende Rente, desto oftere vil det hælde sig, at der bliver udsat Penge, som mulig snart atter maae opsiges, naar Vedkommende skal bruge dem i et eller andet Niemed. Det er Noget, som Enhver maa vide fra Pantebøgerne, at disse Summer veksle meget, og det er ganske almindeligt, at saadanne smaa Beløb i Eiendomme opsiges efter forholdsvis kort Tids Forløb. Nu er det imidlertid meget haardt for Vedkommende, der har optaget et saadant Laan, at han stadig skal kunne vente, at det bliver opsagt, men man kan ikke forlange af Creditor, at han, selv om det er et ringe Stempel, der skal erlægges, skal fritage Vedkommende for Opsigelsen og istedet derfor transportere Forbringen til en Anden. Jeg troer ikke, at det kan betvivles, at der i saa Henseende vil være en væsentlig Vættelse for vedkommende Debitor, idet han, efterat have udstedt Obligationen, mulig kan see den vandre fra den ene Haand til den anden, uden at den vender tilbage til ham som opsagt. Nu siger den ærede Minister: Ja, men Debitor kan staae i Fare for, at Creditor vil dele med ham, at han ikke vil unde ham det hele Stempel, men at han truer med Opsigelse for derved at tvinge ham til at dele Stempelafgiften med ham. Det er Noget, der i mine Tanker saagodt som aldrig vil møde, det vil i den Grad blive forhadt, det er i den Grad stint udregnet, at Saa ville falde derpaa, og Færre ville indlade sig derpaa; jeg er ganske overbevist om, at saa find-